

Downloaded via the EU tax law app / web

Spojené veci C-393/04 a C-41/05

Air Liquide Industries Belgium SA

proti

Ville de Seraing

a

Province de Liège

(návrhy na začatie prejudiciálneho konania podané rozhodnutiami Cour d'appel de Liège a Tribunal de première instance de Liège)

„Štátna pomoc – Pojem – Oslobodenie od miestnych a provinčných daní – Účinky článku 88 ods. 3 ES – Poplatky s rovnakým účinkom – Vnútroštátne zdanenie“

Abstrakt rozsudku

1. *Prejudiciálne otázky – Právomoc Súdneho dvora – Hranice*

(článok 234 ES)

2. *Pomoc poskytovaná štátmi – Pojem*

(článok 87 ods. 1 ES)

3. *Pomoc poskytovaná štátmi – Plánovaná pomoc – Zákaz vykonania pred konečným rozhodnutím Komisie – Priamy účinok*

(články 87 ES a 88 ods. 3 ES)

4. *Voňný pohyb tovaru – Clo – Poplatky s rovnakým účinkom – Pravidlá Zmluvy*

5. *Voňný pohyb tovaru – Clo – Poplatky s rovnakým účinkom – Pojem*

(článok 25 ES)

6. *Daňové ustanovenia – Vnútroštátne zdanenie – Zákaz diskriminácie medzi dovezenými a vyvezenými výrobkami a podobnými domácimi výrobkami*

(článok 90 ES)

1. Úlohou Súdneho dvora je, aby v rámci procesu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom, ktorý bol zavedený článkom 234 ES, dal vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť spor, o ktorom koná.

Úlohou vnútroštátnych súdov, ktoré konajú o spore, je, aby posúdili tak nevyhnutnosť rozhodnutia o prejudiciálnej otázke na vydanie ich rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladú Súdnemu dvoru. Súdny dvor však môže odmietnuť rozhodnúť o prejudiciálnej otázke, ktorú mu položil vnútroštátny súd, najmä vtedy, ak je úplne zrejmé, že výklad práva Spoločenstva, ktorý je od neho

požadovaný, nemá žiadnu súvislosť so skutočnosťou alebo s predmetom sporu vo veci samej.

(pozri body 23, 24)

2. Účelom článku 87 ES je zabrániť tomu, aby obchod medzi členskými štátmi ovplyvňovali výhody poskytnuté orgánmi verejnej moci, ktoré v rôznych formách narúšajú alebo hrozia narušiť hospodársku súťaž tým, že zvýhodňujú určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru.

Podmienkami, od ktorých závisí kvalifikovanie vnútroštátneho opatrenia ako štátnej pomoci podľa článku 87 ods. 1 ES, sú, po prvé, financovanie takého opatrenia štátom alebo zo štátnych prostriedkov, po druhé, existencia výhody pre podnik, po tretie, selektívnosť uvedeného opatrenia, ako aj, po štvrté, dosah tohto opatrenia na obchod medzi členskými štátmi a z toho vyplývajúce narušenie hospodárskej súťaže.

Pokiaľ ide o prvú a druhú podmienku, pojem pomoc je všeobecnejší ako pojem subvencia vzhľadom na to, že nezahŕňa len pozitívne plnenia, ako sú napríklad subvencie samotné, ale takisto aj zásahy štátu, ktoré rôznymi formami znižujú výdavky, ktoré obvykle zaťažujú rozpočet podniku, a tak síce nie sú subvenciami v úzkom zmysle slova, ale majú rovnakú povahu a účinky. Z toho vyplýva, že opatrenie, ktorým orgány verejnej moci poskytnú určitým podnikom oslobodenie od dane, ktoré síce nezahŕňa prevod štátnych prostriedkov, ale stavia príjemcov do výhodnejšej finančnej situácie ako iných daňovníkov, predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES.

Pokiaľ ide o tretiu podmienku týkajúcu sa selektívneho charakteru opatrení, o ktoré ide vo veci samej, daňové výhody, ktoré sa neuplatňujú na všetky hospodárske subjekty, ale ktoré sa poskytujú len podnikom vykonávajúcim určité typy činností, nemožno považovať za všeobecné opatrenia daňovej alebo hospodárskej politiky.

Pokiaľ ide o štvrtú podmienku, ktorá vyžaduje, aby predmetné opatrenie ovplyvňovalo obchod medzi členskými štátmi a narúšalo alebo hrozilo narušiť hospodársku súťaž, nie je nevyhnutné zisťovať skutočný dosah poskytnutej pomoci na obchod medzi členskými štátmi a skutočné skreslenie hospodárskej súťaže, keďže sa má preskúmať iba okolnosť, či uvedená pomoc môže tento obchod ovplyvniť a narušiť hospodársku súťaž. Osobitne, pokiaľ pomoc poskytnutá členskými štátmi posilní postavenie jedného podniku voči iným podnikom konkurentom v obchode vnútri Spoločenstva, musia sa tieto konkurenčné podniky považovať za ovplyvnené touto pomocou. Okrem toho nie je nevyhnutné, aby sa podnik príjemca pomoci sám zúčastňoval na uvedenom obchode. Napokon, pomerne nízka výška pomoci alebo pomerne skromná veľkosť podniku príjemcu pomoci nevyplýva *a priori* možnosť, že obchod medzi členskými štátmi je ovplyvnený.

Ak sú tieto štyri podmienky splnené, možno oslobodenie od miestnej alebo provinčnej dane z hybnej sily, ktoré sa vzťahuje výlučne na motory používané na staniách zemného plynu a výlučne motory používané pre iné technické plyny, kvalifikovať ako štátnu pomoc v zmysle článku 87 ES.

(pozri body 27 – 36, 38, bod 1 výroku)

3. Podľa článku 88 ods. 3 tretej vety ES členský štát nesmie vykonať navrhované opatrenia, ktoré majú charakter štátnej pomoci, pokiaľ neboli vyhlásené za zlučiteľné so spoločným trhom.

V tejto súvislosti môže dôjsť k zásahu vnútroštátneho súdu v systéme kontroly štátnej pomoci iba vtedy, ak vyplýva z judikatúrou uznaného priameho účinku zákazu vykonania štátnej pomoci

podľa tretej vety článku 88 ods. 3 ES. Úlohou súdov členských štátov najmä je, aby chránili práva subjektov voči prípadnému porušovaniu zákazu vykonania pomoci zo strany vnútroštátnych orgánov.

Pokiaľ ide o opatrenia, ktoré môžu alebo majú byť uskutočnené na zabezpečenie tejto súdnej ochrany, vnútroštátny súd musí z takého porušenia, ktorého sa subjekty dovolávajú, vyvodiť všetky dôsledky v súlade s vnútroštátnymi procesnými postupmi, a to pokiaľ ide tak o platnosť aktov zahŕňajúcich vykonanie opatrení, ktoré majú charakter pomoci, ako aj o vymáhanie finančnej podpory poskytnutej v rozpore s článkom 88 ods. 3 ES.

Zároveň sa však daovníci nemôžu dovolávať toho, že oslobodenie iných podnikov predstavuje štátnu pomoc, aby sa vyhli zaplateniu uvedenej dane, alebo aby dosiahli jej vrátenie, pretože aj za predpokladu, že oslobodenie, o ktoré ide vo veci samej, predstavuje opatrenie, ktoré má charakter pomoci v zmysle článku 87 ES, prípadná nezákonnosť tejto pomoci nemôže ovplyvniť zákonnosť dane samotnej. Článok 88 ods. 3 posledná veta ES totiž definuje povinnosť, ktorej účelom je zabezpečiť, aby pomoc nebola poskytnutá, pokiaľ ju Komisia nevyhlásila za zlučiteľnú so spoločným trhom. V tomto rámci majú právomoci vnútroštátnych súdov v podstate preventívnu povahu a nemôžu presiahnuť právomoci zverené Komisii, ktorá po hĺbkovom preskúmaní vydáva rozhodnutie o zákonnosti štátnej pomoci. Okrem toho je napokon namieste poznamenať, že rozšírenie okruhu potenciálnych príjemcov na iné podniky by neumožnilo odstrániť účinky pomoci poskytnutej v rozpore s článkom 88 ods. 3 ES, ale naopak by malo za následok zväčšenie účinkov tejto pomoci, pričom medzi daňou a oslobodením od nej v prospech jednej kategórie podnikov neexistuje žiaden vzťah záväzného určenia, pretože uplatňovanie oslobodenia od dane a jeho rozsah nezávisí od výnosu z dane.

(pozri body 40 – 46, 48, bod 2 výroku)

4. Ustanovenia Zmluvy týkajúce sa poplatkov s rovnakým účinkom a diskriminačného vnútroštátneho zdanenia nemožno uplatniť kumulatívne, takže to isté opatrenie nemôže v systéme Zmluvy patriť zároveň do oboch kategórií.

(pozri bod 50)

5. Akákoľvek – hoci aj minimálna – jednostranne uložená peňažná povinnosť bez ohľadu na jej názov a techniku, ktorej tovary podliehajú z toho dôvodu, že prekračujú hranicu, pokiaľ nie je clom vo vlastnom slova zmysle, poplatok s rovnakým účinkom v zmysle článku 25 ES.

Daň z hybnej sily, ktorej podliehajú najmä motory používané na prepravu technického plynu vo vysokotlakových rozvodoch, nepredstavuje poplatok s rovnakým účinkom v zmysle článku 25 ES, keďže skutočnosťou, na základe ktorej vzniká daňová povinnosť, je činnosť týchto motorov a ich spotreba energie bez ohľadu na médium alebo zdroj energie, ktorá ich poháňa, a nie prekročenie hranice, pričom uvedená daň nesúvisí s dovozom alebo vývozom tovarov.

(pozri body 51, 53, 54, bod 3 výroku)

6. Článok 90 ES predstavuje v systéme Zmluvy doplnok ustanovení týkajúcich sa zrušenia ciel a poplatkov s rovnakým účinkom. Účelom tohto ustanovenia je zabezpečiť voľný pohyb tovaru medzi členskými štátmi v normálnych podmienkach hospodárskej súťaže odstránením akejkoľvek formy ochrany, ktorá by mohla vyplývať z uplatnenia diskriminačného vnútroštátneho zdanenia vo vzťahu k výrobkom pochádzajúcim z iných členských štátov.

Peňažné povinnosti vyplývajúce zo všeobecného režimu vnútroštátneho zdaťovania, ktoré sa uplatňujú systematicky podľa rovnakých objektívnych kritérií na kategórie výrobkov nezávisle od

ich pôvodu alebo ur?enia, spadajú pod ?lánok 90 ES.

Da? z hybnej sily, ktorej podliehajú najmä motory používané na prepravu technického plynu vo vysokotlakových rozvodoch, nepredstavuje diskrimina?né vnútroštátne zdanenie v zmysle ?lánku 90 ES, ke?že vyvážané alebo dovážané výrobky jej nepodliehajú osobitným alebo odlišným spôsobom vzh?adom na to, že sa uplat?uje na hospodárske ?innosti vykonávané priemyselnými, obchodnými, finan?nými alebo po?nohospodárskymi podnikmi a nie na výrobky ako také a že skuto?nos?, že oslobodenie, ktoré zakladá, sa týka motorov používaných na prepravu zemného plynu, ?o neposta?uje na preukázanie diskrimina?ného charakteru uvedenej dane, pri?om uvedený plyn nie je obdobným výrobkom ako technický plyn alebo výrobkom, ktorý je vo?i nemu konkuren?ný.

(pozri body 55 – 59, bod 4 výroku)

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 15. júna 2006 (*)

„Štátna pomoc – Pojem – Oslobodenie od miestnych a provin?ných daní – Ú?inky ?lánku 88 ods. 3 ES – Poplatky s rovnakým ú?inkom – Vnútroštátne zdanenie“

V spojených veciach C?393/04 a C?41/05,

ktorých predmetom sú návrhy na za?atie prejudiciálneho konania podľa ?lánku 234 ES, podané rozhodnutím Cour d'appel de Liège (Belgicko) z 15. septembra 2004, doru?eným Súdnemu dvoru 17. septembra 2004 (C?393/04), a rozhodnutím Tribunal de première instance de Liège (Belgicko) z 24. januára 2005, doru?eným Súdnemu dvoru 3. februára 2005 (C?41/05), ktoré súvisia s konaniami:

Air Liquide Industries Belgium SA

proti

Ville de Seraing (C?393/04),

Province de Liège (C?41/05),

SÚDNY DVOR (druhá komora)

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia J. Makarczyk, R. Silva de Lapuerta (spravodajky?a), P. K?ris a G. Arestis,

generálny advokát: A. Tizzano,

tajomník: K. Sztranc, referentka,

so zrete?om na písomnú ?as? konania a po pojednávaní z 13. októbra 2005,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Air Liquide Industries Belgium SA, v zastúpení: P. De Bandt, H. Deckers a G. Lienart, advokáti,
- mesto Seraing, v zastúpení: J. L. Gilissen, R. Ghods a M. P. Donea, advokáti,
- provincia Liège, v zastúpení: C. Collard, advokát,
- belgická vláda, v zastúpení: M. Wimmer, splnomocnený zástupca,
- Komisia Európskych spoločností, v zastúpení: J. P. Keppenne a B. Stromsky, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 30. marca 2006,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu pojmu štátna pomoc a prípadných právnych následkov, ktoré môžu z existencie takej pomoci vyplývať na vnútroštátnej úrovni. Rovnako sa týkajú výkladu pojmov poplatok s rovnakým účinkom a vnútroštátne zdanenie.

2 Tieto návrhy boli podané v rámci sporov medzi jednak Air Liquide Industries Belgium SA (ďalej len „Air Liquide“) a mestom Seraing a jednak Air Liquide a provinciou Liège.

3 Air Liquide je medzinárodná skupina, ktorá sa špecializuje na výrobu a prepravu technických a medicínálnych plynov a takisto ponúka súvisiace služby. Air Liquide dodáva predovšetkým kyslík, dusík, vodík, ako aj početné ďalšie plyny do tak odlišných odvetví činnosti, ako sú oceľiarstvo alebo rafinácia, chémia alebo metalurgia, sklársky, elektronický, papierenský, potravinársky priemysel a zdravotníctvo alebo letecký a kozmický priemysel.

4 V rámci svojej činnosti Air Liquide okrem iného zabezpečuje prepravu technického plynu z rôznych výrobných zariadení vybudovaných v Belgicku, vo Francúzsku a v Holandsku k svojim zákazníkom usadeným v týchto troch štátoch. Táto prepravná činnosť je v uvedených štátoch zabezpečená prostredníctvom siete vysokotlakových potrubí, ktorá umožňuje zásobovať najmä veľkých spotrebiteľov umiestnených v oceľiarskych a chemických komplexoch.

5 Na zásobovanie svojej potrubnej siete Air Liquide využíva zariadenie na výrobu technického plynu na území mesta Seraing v provincii Liège. Súčasťou tohto zariadenia je stanica na stláčanie tohto plynu.

Vnútroštátny právny rámec

6 Mestské zastupiteľstvo mesta Seraing vydalo 13. decembra 1999 nariadenie o zavedení dane z hybnej sily. Toto nariadenie ukladá priemyselným, obchodným, finančným alebo poľnohospodárskym podnikom usadeným na území tohto mesta ročnú daň z motorov používaných pri činnosti prevádzkarne alebo k nej pripojených zariadení, bez ohľadu na médium alebo zdroj energie, ktorá tieto motory poháňa. Výška tejto dane je úmerná výkonu použitého motora.

7 Článok 3 tohto nariadenia uvádza určitý počet situácií, ktoré zakladajú oslobodenie od tejto dane. Podľa deviateho odseku tohto článku sú od dane z hybnej sily konkrétne oslobodené

motory používané v staniciach na stlážanie zemného plynu na pohon kompresorov vytvárajúcich stav tlaku v zásobovacích rozvodoch.

8 Zastupiteľstvo provincie Liège vydalo 30. októbra 1998 a 29. októbra 1999 nariadenie o zavedení dane z hybnej sily. Toto nariadenie stanovuje v prospech provincie Liège rožnú daž z motorov bez ohžadu na médium, ktoré ich poháža. Táto daž sa ukladá priemyselným, obchodným, finanžným, požnohospodárskym podnikom a akýmkožvek profesiám a povolaniam. Jej výška je úmerná výkonu použitého motora.

9 Žlánok 5 tohto nariadenia uvádza požetné situácie, ktoré zakladajú oslobodenie od tejto dane. Podža žlánku 5 ods. 12 uvedeného nariadenia sú od dane z hybnej sily konkrétne oslobodené motory používané v kompresných staniciach zemného plynu na pohon kompresorov vytvárajúcich stav tlaku v zásobovacích rozvodoch.

Spory vo veci samej a prejudiciálne otážky

Vec Cž393/04

10 Dža 28. júna 2000 Air Liquide dostal platobný výmer mesta Seraing, ktorým mu bola nariadená úhrada sumy 41 275 757 BEF (1 023 199,20 eur) ako dane z hybnej sily týkajúcej sa žinností za rok 1999.

11 Dža 22. septembra 2000 Air Liquide podal na mestský úrad uvedeného mesta sžážnosž, ktorou sa domáhal zrušenia tohto zdanenia.

12 Air Liquide potom podal na Tribunal de première instance de Liège žalobu, ktorou sa domáhal zrušenia rozhodnutia o zamietnutí týchto sžážností. V rámci tejto žaloby sa dovoľával diskriminažného charakteru dane z hybnej sily vyplývajúceho najmä z oslobodenia od dane v prospech spoločností prepravujúcich zemný plyn, ktoré oznažil za svojvožné.

13 Rozsudkom z 28. novembra 2002 Tribunal de première instance de Liège zamietol uvedenú žalobu ako nedôvodnú.

14 Air Liquide podal proti tomuto rozsudku odvolanie na Cour d'appel de Liège, ktorý rozhodol prerušiž konanie a položiž Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otážku:

„Má sa oslobodenie od miestnej dane z hybnej sily, ktoré sa vzžahuje výlužne na motory používané na staniciach zemného plynu a vylužuje motory používané pre iné technické plyny, považovaž za štátnu pomoc v zmysle žlánku 87 úplného znenia Zmluvy o založení Európskeho spoľoenstva?“

Vec Cž41/05

15 V džoch 20. apríla 2000 a 9. mája 2001 provincia Liège zaslala Air Liquide platobný výmer, ktorým mu nariadila zaplatiž sumu 4 744 980 BEF (117 624,98 eur) za zdažovacie obdobie roku 1999 a 2 403 360 BEF (59 577,74 eur) za zdažovacie obdobie roku 2000 ako daž z hybnej sily.

16 V džoch 26. júna 2000 a 23. júla 2001 Air Liquide podal orgánom provincie Liège sžážnosti, ktorými sa domáhal zrušenia tohto zdanenia.

17 Kežže tieto sžážnosti boli zamietnuté, Air Liquide podal na Tribunal de première instance de Liège žalobu, ktorou sa domáhal zrušenia uvedeného zdanenia a vrátenia daní zaplatených pred zdažovacím obdobím roku 1999 vo výške 30 788 100 BEF (763 217,06 eur). V rámci tejto žaloby sa dovoľával diskriminažného charakteru dane z hybnej sily vyplývajúceho najmä z oslobodenia

od dane v prospech spoločností prepravujúcich zemný plyn, ako aj nezlučiteľnosti tejto dane so Zmluvou ES.

18 Tribunal de première instance de Liège rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa oslobodenie od provinčnej dane z hybnej sily, ktoré sa vzťahuje výlučne na motory používané na staniách zemného plynu a vylučuje motory používané pre iné technické plyny, považovať za štátnu pomoc v zmysle článku 87 úplného znenia Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva?

2. V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku, má vnútroštátny súd konajúci o žalobe podanej daňovníkom, ktorý nebol oslobodený od provinčnej dane z hybnej sily, nariadiť orgánu verejnej moci, ktorý túto daň vybral, aby ju tomuto daňovníkovi vrátil, pokiaľ zistí, že právne ani skutkovo nie je pre orgán verejnej moci, ktorý túto daň vybral, možné, aby ju požadoval od daňovníka, ktorý bol oslobodený od dane z hybnej sily?

3. Má sa daň z hybnej sily, ktorej podliehajú motory používané na prepravu technického plynu, ktorá sa uskutočňuje vysokotlakovými rozvodmi vyžadujúcimi prevádzkovanie kompresných staníc, považovať za poplatok s rovnakým účinkom zakázaný článkom 25 a nasl. úplného znenia Zmluvy ES, pokiaľ je zrejmé, že provincia alebo obec ju v skutočnosti vyberá za prepravu technického plynu za hranice ich územia, zatiaľ čo preprava zemného plynu za rovnakých podmienok je od takej dane oslobodená?

4. Má sa daň z hybnej sily, ktorej podliehajú motory používané na prepravu technického plynu, ktorá sa uskutočňuje vysokotlakovými rozvodmi vyžadujúcimi prevádzkovanie kompresných staníc, považovať za opatrenie vnútroštátneho zdanenia zakázané článkom 90 a nasl. ES, pokiaľ je zrejmé, že preprava zemného plynu je od tejto dane oslobodená?

5. V prípade, ak by predchádzajúce otázky boli zodpovedané kladne, je daňovník, ktorý zaplatil daň z hybnej sily, oprávnený požadovať jej vrátenie od 16. júla 1992, dátumu vyhlásenia rozsudku Legros [a i.]?“

19 Uznesením predsedu druhej komory Súdneho dvora z 21. júla 2005 boli veci C-393/04 a C-41/05 spojené na účely ústnej časti konania a rozsudku.

O prejudiciálnych otázkach

O otázke položenej vo veci C-393/04 a prvej otázke vo veci C-41/05

O prípustnosti týchto otázok

20 Belgická vláda a Komisia Európskych spoločenstiev tvrdia, že tieto dve otázky sú neprípustné vzhľadom na to, že aj v prípade kladných odpovedí na ne by tieto odpovede nemali žiaden dosah na riešenie sporov vo veci samej, ktoré sa týkajú vrátenia sporných daní.

21 Belgická vláda a Komisia pripomínajú, že – ako to vyplýva z judikatúry Súdneho dvora – vnútroštátny súd, na ktorý súťažiteľ podal návrh na vrátenie uhradenej dane, nie je v prípade porušenia článku 88 ods. 3 poslednej vety ES v zásade schopný prispieť k ochrane práv, ktoré by subjekt mohol uplatňovať. Také vrátenie by totiž tvorilo novú protiprávnu pomoc, ktorá by viedla k zvýšeniu skôr poskytnutej pomoci, a vnútroštátny súd je rovnako ako každý iný vnútroštátny orgán povinný dodržiavať právo Spoločenstva, a preto nemôže vydať rozhodnutie, ktoré by predstavovalo poskytnutie ďalšej protiprávnej pomoci.

22 Tá istá vláda a Komisia sa domnievajú, že ak by sa aj mali sporné oslobodenia považovať za štátnu pomoc, žalobca vo veci samej by nebol oprávnený odmietnuť zaplatenie predmetných daní. Inak by tomu bolo, ak by tieto dane predstavovali spôsob financovania opatrenia, ktoré má charakter pomoci, a výnos z uvedených daní by mal vplyv na výšku pomoci. V tejto veci pritom ani uplatňovanie týchto oslobodení, ani ich rozsah uvedené podmienky nespôsobujú.

23 Je namieste pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry je úlohou Súdneho dvora, aby v rámci procesu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom, ktorý bol zavedený článkom 234 ES, dal vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť spor, o ktorom koná (pozri rozsudky zo 17. júla 1997, Krüger, C-334/95, Zb. s. I-4517, bod 22, a z 28. novembra 2000, Roquette Frères, C-88/99, Zb. s. I-10465, bod 18).

24 Rovnako treba uviesť, že v súlade s ustálenou judikatúrou je úlohou vnútroštátnych súdov, ktoré konajú o spore, aby posúdili tak nevyhnutnosť rozhodnutia o prejudiciálnej otázke na vydanie ich rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladú Súdnemu dvoru. Súdny dvor však môže odmietnuť rozhodnúť o prejudiciálnej otázke, ktorú mu položil vnútroštátny súd, najmä vtedy, ak je úplne zrejmé, že výklad práva Spoločenstva, ktorý je od neho požadovaný, nemá žiadnu súvislosť so skutočnosťou alebo s predmetom sporu vo veci samej (pozri najmä rozsudky z 15. júna 1999, Tarantik, C-421/97, Zb. s. I-3633, bod 33; z 9. marca 2000, EKW a Wein & Co, C-437/97, Zb. s. I-1157, bod 52, a z 22. januára 2002, Canal Satélite Digital, C-390/99, Zb. s. I-607, bod 19).

25 Pokiaľ ide o predmet sporov vo veci samej, je potrebné uviesť, že – ako to vyplýva zo spisu a pojednávania na Súdnom dvore, najmä z vysvetlení podaných žalobcom vo veci samej – hoci predmetom návrhov Air Liquide je vrátenie sporných daní, rovnako sa týkajú spochybnenia platnosti právnych nástrojov, ktorými boli tieto dane zavedené.

26 Za týchto podmienok je potrebné odpovedať na položené otázky.

O odpovedi na uvedené otázky

27 Treba pripomenúť, že účelom článku 87 ES je zabrániť tomu, aby obchod medzi členskými štátmi ovplyvňovali výhody poskytnuté orgánmi verejnej moci, ktoré v rôznych formách narušajú alebo hrozia narušiť hospodársku súťaž tým, že zvyhodňujú určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru (rozsudok z 2. júla 1974, Taliansko/Komisia, 173/73, Zb. s. 709, bod 26).

28 Preto je namieste preskúmať oslobodenia od dane, o ktoré ide vo veci samej, so zreteľom na podmienky, od ktorých závisí kvalifikovanie vnútroštátneho opatrenia ako štátnej pomoci podľa článku 87 ods. 1 ES, a to financovanie takého opatrenia štátom alebo zo štátnych prostriedkov, existenciu výhody pre podnik, selektívnosť uvedeného opatrenia, ako aj dosah tohto opatrenia na obchod medzi členskými štátmi a z toho vyplývajúce narušenie hospodárskej súťaže.

29 Pokiaľ ide o prvú a druhú podmienku, je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry je pojem pomoc všeobecnejší ako pojem subvencia vzhľadom na to, že nezahŕňa len pozitívne plnenia, ako sú napríklad subvencie samotné, ale takisto aj zásahy štátu, ktoré rôznymi formami znižujú výdavky, ktoré obvykle zaťažujú rozpočet podniku, a tak síce nie sú subvenciami v úzkom zmysle slova, ale majú rovnakú povahu a účinky (pozri najmä rozsudky z 8. novembra 2001, Adria-Wien Pipeline a Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, C-143/99, Zb. s. I-8365, bod 38; z 15. júla 2004, Španielsko/Komisia, C-501/00, Zb. s. I-6717, bod 90, a z 15. decembra 2005, Taliansko/Komisia, C-66/02, Zb. s. I-10901, bod 77).

30 Z toho vyplýva, že opatrenie, ktorým orgány verejnej moci poskytnú určitým podnikom

oslobodenie od dane, ktoré síce nezahŕňa prevod štátnych prostriedkov, ale stavia príjemcov do výhodnejšej finančnej situácie ako iných daňovníkov, predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES (pozri rozsudky z 15. marca 1994, Banco Exterior de España, C-387/92, Zb. s. I-877, bod 14, a z 10. januára 2006, Cassa di Risparmio di Firenze a i., C-222/04, Zb. s. I-289, bod 132).

31 Pokiaľ ide o tretiu podmienku týkajúcu sa selektívneho charakteru opatrení, o ktoré ide vo veci samej, je nesporné, že predmetné daňové výhody sa neuplatňujú na všetky hospodárske subjekty, ale sa poskytujú podnikom vykonávajúcim určité typy činností, a to tým, ktoré v kompresných staniciach zemného plynu používajú motory určené na pohon kompresorov vytvárajúcich stav tlaku v zásobovacích rozvodoch.

32 Keďže sa teda tieto opatrenia neuplatňujú na všetky hospodárske subjekty, nemožno ich považovať za všeobecné opatrenia daňovej alebo hospodárskej politiky (pozri rozsudky z 15. decembra 2005, Taliansko/Komisia, už citovaný, bod 99, a Unicredito Italiano, C-148/04, Zb. s. I-11137, bod 49).

33 Pokiaľ ide o štvrtú podmienku existencie štátnej pomoci, článok 87 ods. 1 ES ukladá, aby predmetné opatrenie ovplyvňovalo obchod medzi členskými štátmi a narušalo alebo hrozilo narúšať hospodársku súťaž.

34 Na účely takého kvalifikovania z judikatúry vyplýva, že nie je nevyhnutné zisťovať skutočný dosah poskytnutej pomoci na obchod medzi členskými štátmi a skutočné skreslenie hospodárskej súťaže, keďže sa má preskúmať iba okolnosť, či uvedená pomoc môže tento obchod ovplyvniť a narušiť hospodársku súťaž (pozri rozsudok z 29. apríla 2004, Taliansko/Komisia, C-372/97, Zb. s. I-3679, bod 44, ako aj rozsudky z 15. decembra 2005, Taliansko/Komisia, už citovaný, bod 111, a Unicredito Italiano, už citovaný, bod 54).

35 Osobitne, pokiaľ pomoc poskytnutá členským štátom posilní postavenie jedného podniku voči iným podnikom konkurentom v obchode vnútri Spoločenstva, musia sa tieto konkurenčné podniky považovať za ovplyvnené touto pomocou. Okrem toho nie je nevyhnutné, aby sa podnik príjemca pomoci sám zúčastňoval na uvedenom obchode (pozri najmä rozsudky z 15. decembra 2005, Taliansko/Komisia, už citovaný, body 115 a 117, a Unicredito Italiano, už citovaný, body 56 a 58, ako aj citovanú judikatúru).

36 Napokon, pomerne nízka výška pomoci alebo pomerne skromná veľkosť podniku príjemcu pomoci nevylučuje *a priori* možnosť, že obchod medzi členskými štátmi je ovplyvnený (pozri rozsudok zo 14. septembra 1994, Španielsko/Komisia, C-278/92 až C-280/92, Zb. s. I-4103, bod 42).

37 Je úlohou vnútroštátnych súdov, aby vo svetle predchádzajúcich zložiek výkladu zistili existenciu štátnej pomoci v konaniach vo veci samej.

38 Preto je namieste odpovedať na otázku položenú vo veci C-393/04 a na prvú otázku vo veci C-41/05 tak, že oslobodenie od miestnej alebo provinčnej dane z hybnej sily, ktoré sa vzťahuje výlučne na motory používané na staniciach zemného plynu a vylučuje motory používané pre iné technické plyny, možno kvalifikovať ako štátnu pomoc v zmysle článku 87 ES. Je úlohou vnútroštátnych súdov, aby posúdili, či sú splnené podmienky, s ktorými sa spája existencia štátnej pomoci.

O druhej otázke vo veci C-41/05

39 Vnútroštátny súd sa touto otázkou pýta Súdneho dvora na právne následky kvalifikovania

predmetného oslobodenia ako štátnej pomoci a na práva da?ovníka, ktorý uhradil da?, ke? oslobodenie iných podnikov od nej môže takú pomoc predstavova?.

40 Na ú?ely odpovede na túto otázku treba pripomenú?, že pod?a ?lánku 88 ods. 3 tretej vety ES ?lenský štát nesmie vykona? navrhované opatrenia, ktoré majú charakter štátnej pomoci, pokia? neboli vyhlásené za zlu?ite?né so spo?ným trhom.

41 V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že k zásahu vnútroštátneho súdu v systéme kontroly štátnej pomoci môže dôjs? iba vtedy, ak vyplýva z judikatúrou uznaného priameho ú?inku zákazu vykonania štátnej pomoci pod?a tretej vety ?lánku 88 ods. 3 ES. Súdny dvor najmä zdôraznil, že je úlohou súdov ?lenských štátov, aby chránili práva subjektov vo?i prípadnému porušovaniu zákazu vykonania pomoci zo strany vnútroštátnych orgánov (pozri rozsudok z 21. októbra 2003, Van Calster a i., C?261/01 a C?262/01, Zb. s. I?12249, bod 53).

42 Pokia? ide o opatrenia, ktoré môžu alebo majú by? uskuto?nené na zabezpe?enie tejto súdnej ochrany, Súdny dvor upresnil, že vnútroštátny súd musí z takého porušenia, ktorého sa subjekty dovolávajú, vyvodi? všetky dôsledky v súlade s vnútroštátnymi procesnými postupmi, a to pokia? ide tak o platnos? aktov zah?ajúcich vykonanie opatrení, ktoré majú charakter pomoci, ako aj o vymáhanie finan?nej podpory poskytnutej v rozpore s ?lánkom 88 ods. 3 ES (pozri rozsudky z 21. novembra 1991, Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires a Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon, C?354/90, Zb. s. I?5505, bod 12, a z 13. januára 2005, Streekgewest, C?174/02, Zb. s. I?85, bod 17).

43 Súdny dvor takisto rozhodol, že da?ovníci sa nemôžu dovoláva? toho, že oslobodenie iných podnikov predstavuje štátnu pomoc, aby sa vyhli zaplateniu uvedenej dane (pozri rozsudok z 20. septembra 2001, Banks, C?390/98, Zb. s. I?6117, bod 80). Z toho plynie, že aj za predpokladu, že oslobodenie, o ktoré ide vo veci samej, predstavuje opatrenie, ktoré má charakter pomoci v zmysle ?lánku 87 ES, prípadná nezákonnos? tejto pomoci nemôže ovplyvni? zákonnos? dane samotnej.

44 ?lánok 88 ods. 3 posledná veta ES totiž definuje povinnos?, ktorej ú?elom je zabezpe?i?, aby pomoc nebola poskytnutá, pokia? ju Komisia nevyhlásila za zlu?ite?nú so spo?ným trhom. V tomto rámci majú právomoci vnútroštátnych súdov v podstate preventívnu povahu a nemôžu presiahnu? právomoci zverené Komisii, ktorá po h?bkovom preskúmaní vydáva rozhodnutie o zákonnosti štátnej pomoci.

45 Napokon je namieste poznamena?, že rozšírenie okruhu potenciálnych príjemcov na iné podniky by neumožnilo odstráni? ú?inky pomoci poskytnutej v rozpore s ?lánkom 88 ods. 3 ES, ale naopak by malo za následok zvä?šenie ú?inkov tejto pomoci.

46 Inak by tomu bolo, ak by da? a ustanovené oslobodenie tvorili neoddelite?nú sú?as? opatrenia, ktoré má charakter pomoci. Na to, aby da? mohla by? považovaná za neoddelite?nú sú?as? opatrenia, ktoré má charakter pomoci, musí medzi da?ou a pomocou existova? vz?ah záväzného ur?enia pod?a relevantnej vnútroštátnej právnej úpravy v tom zmysle, že výnos z dane je povinne ur?ený na financovanie pomoci a priamo ovplyv?uje jej výšku a v dôsledku toho posúdenie zlu?ite?nosti tejto pomoci so spo?ným trhom (pozri rozsudky Streekgewest, už citovaný, bod 26, a z 27. októbra 2005, Casino France a i., C?266/04 až C?270/04, C?276/04 a C?321/04 až C?325/04, Zb. s. I?9481, bod 40). Medzi da?ou a oslobodením od uvedenej dane v prospech jednej kategórie podnikov však neexistuje žiaden vz?ah záväzného ur?enia. Uplat?ovanie oslobodenia od dane a jeho rozsah totiž nezávisí od výnosu z dane (pozri rozsudky Streekgewest, už citovaný, bod 28, a Casino France a i., už citovaný, bod 41).

47 Je nesporné, že vo veci samej nebol medzi da?ou z hybnej sily a ustanovenými

oslobodeniami, pokiaľ ide o ňu, taký vzťah zistený.

48 Preto treba na druhú otázku vo veci C-41/05 odpovedať tak, že prípadná nezákonnosť oslobodenia od dane, o aké ide vo veci samej, so zreteľom na právo Spoločenstva v oblasti štátnej pomoci nemôže ovplyvniť zákonnosť dane samotnej, takže podniky, ktoré sú daňovníkmi tejto dane, sa nemôžu na vnútroštátnych súdoch dovoliavať nezákonnosti poskytnutého oslobodenia na to, aby sa vyhli zaplateniu uvedenej dane, alebo aby dosiahli jej vrátenie.

O tretej a štvrtej otázke vo veci C-41/05

– Úvodné pripomienky

49 Svojou treťou a štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd chce dozvedieť, či daň z hybnej sily môže predstavovať poplatok s rovnakým úžitkom ako clá na dovozy a vývozy v zmysle článku 25 ES alebo diskriminačné vnútroštátne zdanenie zakázané článkom 90 ES.

50 Na úvod je potrebné pripomenúť, že ustanovenia Zmluvy týkajúce sa poplatkov s rovnakým úžitkom a diskriminačného vnútroštátneho zdanenia nemožno uplatniť kumulatívne, takže to isté opatrenie nemôže v systéme Zmluvy patriť zároveň do oboch kategórií (pozri rozsudok z 2. augusta 1993, Celbi, C-266/91, Zb. s. I-4337, bod 9).

– O tretej otázke

51 Treba uviesť, že podľa ustálenej judikatúry predstavuje akákoľvek – hoci aj minimálna – jednostranne uložená peňažná povinnosť bez ohľadu na jej názov a techniku, ktorej tovary podliehajú z toho dôvodu, že prekračujú hranicu, pokiaľ nie je clom vo vlastnom slova zmysle, poplatok s rovnakým úžitkom v zmysle článku 25 ES (pozri rozsudky zo 17. septembra 1997, UCAL, C-347/95, Zb. s. I-4911, bod 18; z 9. septembra 2004, Carbonati Apuani, C-72/03, Zb. s. I-8027, bod 20, a z 8. novembra 2005, Jersey Produce Marketing Organisation, C-293/02, Zb. s. I-9543, bod 55).

52 So zreteľom na túto definíciu a vzhľadom na charakteristiku dane, o ktorú ide vo veci samej, je potrebné konštatovať, že – ako to vyplýva z pojednávania na Súdnom dvore – tejto dani podliehajú najmä používatelia motorov poháňaných na účely prepravy technického plynu vo vysokotlakových rozvodoch, ktoré vyžadujú zásah kompresných staníc. Uvedená daň sa okrem toho týka veľkého počtu priemyselných činností, ktoré zahŕňajú použitie týchto motorov.

53 Preto skutočnosť, na základe ktorej vzniká daňová povinnosť, je činnosť týchto motorov a ich spotreba energie bez ohľadu na médium alebo zdroj energie, ktorá ich poháňa. Keďže sa uvedená daň nevyberá z dôvodu prekročenia hranice, nesúvisí s dovozom alebo vývozom tovarov.

54 Na tretiu otázku vo veci C-41/05 je teda namieste odpovedať tak, že daň z hybnej sily, ktorej podliehajú najmä motory používané na prepravu technického plynu vo vysokotlakových rozvodoch, nepredstavuje poplatok s rovnakým úžitkom v zmysle článku 25 ES.

– O štvrtej otázke

55 Ako už Súdny dvor zdôraznil, článok 90 ES predstavuje v systéme Zmluvy doplnok ustanovení týkajúcich sa zrušenia ciel a poplatkov s rovnakým úžitkom. Účelom tohto ustanovenia je zabezpečiť voľný pohyb tovaru medzi členskými štátmi v normálnych podmienkach hospodárskej súťaže odstránením akejkoľvek formy ochrany, ktorá by mohla vyplývať z uplatnenia diskriminačného vnútroštátneho zdanenia vo vzťahu k výrobkom pochádzajúcim z iných členských štátov (rozsudky z 27. februára 1980, Komisia/Francúzsko,

168/78, Zb. s. 347, bod 4; Komisia/Taliansko, 169/78, Zb. s. 385, bod 4, a Komisia/Dánsko, 171/78, Zb. s. 447, bod 4).

56 Treba dodať, že peňažné povinnosti vyplývajúce zo všeobecného režimu vnútroštátneho zdaťovania, ktoré sa uplatňujú systematicky podľa rovnakých objektívnych kritérií na kategórie výrobkov nezávisle od ich pôvodu alebo určenia, spadajú pod článok 90 ES (pozri najmä rozsudky z 3. februára 1981, Komisia/Francúzsko, 90/79, Zb. s. 283, bod 14; zo 16. júla 1992, Legros a i., C-163/90, Zb. s. I-4625, bod 11, a zo 16. decembra 1992, Lornoy a i., C-17/91, Zb. s. I-6523, bod 19).

57 Pokiaľ ide o hybnú silu, o ktorú ide vo veci samej, je namieste uviesť, že vyvážené alebo dovážané výrobky jej nepodliehajú osobitným alebo odlišným spôsobom vzťahom na to, že sa uplatňuje na hospodárske činnosti vykonávané priemyselnými, obchodnými, finančnými alebo poľnohospodárskymi podnikmi a nie na výrobky ako také.

58 Okrem toho je potrebné uviesť, že skutočnosť, že poskytnuté oslobodenie sa týka motorov používaných na prepravu zemného plynu nepostačuje na preukázanie diskriminačného charakteru uvedenej dane, keďže – ako to vyplýva z pojednávania na Súdnom dvore – nie je zrejmé, že by uvedený plyn bol obdobný výrobok ako technický plyn alebo výrobok, ktorý je voči nemu konkurenčný.

59 Na štvrtú otázku je teda namieste odpovedať tak, že daň z hybnej sily, ktorej podliehajú najmä motory používané na prepravu technického plynu vo vysokotlakových rozvodoch, nepredstavuje diskriminačné vnútroštátne zdanenie v zmysle článku 90 ES.

60 Vzťahom na odpovede dané na tretiu a štvrtú otázku vo veci C-41/05 nie je opodstatnené odpovedať na piatu otázku položenú v tejto veci.

O trovách

61 Vzťahom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konaní vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkami postupu v konaniach pred vnútroštátnymi súdmi, o trovách konania rozhodnú tieto vnútroštátne súdy. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. Oslobodenie od miestnej alebo provinčnej dane z hybnej sily, ktoré sa vzťahuje výlučne na motory používané na staniciach zemného plynu a vylučuje motory používané pre iné technické plyny, možno kvalifikovať ako štátnu pomoc v zmysle článku 87 ES. Je úlohou vnútroštátnych súdov, aby posúdili, či sú splnené podmienky, s ktorými sa spája existencia štátnej pomoci.

2. Prípadná nezákonnosť oslobodenia od dane, o aké ide vo veci samej, so zreteľom na právo Spoločenstva v oblasti štátnej pomoci nemôže ovplyvniť zákonnosť dane samotnej, takže podniky, ktoré sú daňovníkmi tejto dane, sa nemôžu na vnútroštátnych súdoch dovolávať nezákonnosti poskytnutého oslobodenia na to, aby sa vyhli zaplateniu uvedenej dane, alebo aby dosiahli jej vrátenie.

3. Dať z hybnej sily, ktorej podliehajú najmä motory používané na prepravu technického plynu vo vysokotlakových rozvodoch, nepredstavuje poplatok s rovnakým účinkom v zmysle článku 25 ES.

4. Dať z hybnej sily, ktorej podliehajú najmä motory používané na prepravu technického plynu vo vysokotlakových rozvodoch, nepredstavuje diskriminačné vnútroštátne zdanenie v zmysle článku 90 ES.

Podpisy

* Jazyk konania: francúzština.